Vigur.

Lestrarfélagsblað

í Miklabæjar sókn.

I. blað.

II árgangur

Akrum 20. febr. 1900.

ritstj. Guðl. Björnsson

Vonin.

„Vonin lífs er verndar engill
von sem þó er að eins lítil."
Kr. Jónsen.

1. Lífið er ferð
í landi óttunnar.
Ýmist um þétta
þyrni — skóga
eða um grundir gl
grasi vaxnar
ýmist í myrkri
eftirsendu,
eða í sólgeislum
sannleikans.

2 Hver er sú sál
er seggjum lýsi
gegnum lífs eins
geig vænt myrkur?
Það er vonin
sem vex margum
algjörðu falli

og örvæntingu.

3. En mörgum finnst
sem fallið hafi
þyrni heimsins
hulins-ráðum
að vonin sé
völt og kvikul
svo hennar meigi
ei maður treysta.

4. Vonin-fríða-er
-að vísu-kvikul
og dregur margann
mann á tálar.
En hvað er lífið
ef hana vantar?
Ferðum veglausar
fossnar heiðar,
í sálar lausu
svörtu myrkri.

5. Og þú sem ert
yfir gefinn
og skýi brák leiðst
á lágu skeri.
Farðu þér í
vonar faðmin
þá fjarðir bók
flestra meina.

6. Og þú sem ert
yfir gefinn
og hyggst að flýja
í fjarlægð burtu;
þá gakktu þessara
gömlu orða:
„Sé engin sæ
sjálfann,
um flýja kann."

7. Og þú sem ert
yfir gefinn

og þroygdist hafa
hesku vonir
þá reyndu að sefa
sorgir þínar
og byggja þuð upp
sem áður hrundi
8. Þá höldum áfram

Þöll ekkert ræðist
sem vonin – Gjöfa
lofuð hefir
og blöðum alldaf
þó hrynji jafnoðum.
Því vonlaust lík
er verra en dauði.

Kvæði.

„Og húsið gull fagra, hrundi til grunna
því heims láni var þess eina stoð."

1. Í fagurri brekku við blómin leikjar þess
hvar lífsins uðu blómin við heitan sólar koss,
og fuglarnir lífsglaðir kvökuðu sín kátt,
um kærleikans blíðu og elskunnar mátt.
2. Einn vormorgun fagran þar sáðu sveinn og mey
til sællrar kalda raunanna þekktu þau ei,
þau voru svo ánægð í elskunnar draum –
því ánægjan lífið best fjæri heimsins glaumur.
3. Þau dreymdu um lífsbraut sem engan átti stein,

og ástin þau leiddu að hátíð sér hverri mein
þau dreymdu um alsælu, fögnuð og frið,
sem fengu þau að njóta við hvers annars lið.
4. En auga vors er skammsýnt því allt í heimi er tál
og engin gleði skilið lífsins hulins mál
og með tíð það líkist oft ljúfum draumi
sem líður strax á burtu með hröðum tímans straumi
5. Og tilveran er leikur á gleði og mæðu grund,
og leikbræðir ver erum í tímans stóru mund
hann fljúgur með oss ýmist í frosts eða sólar líð,
og flytur okkur lokkins að dimmri helgi stríð.
6. Við mæjum þau trúnaðar því allt í heimi er,
þeim um breiðingum hrundið, sem þekkjum eigi vér
og það verður oss einatt að ásteitingar – steini,
sem átti að gjalda vor hörðu dorgar mein.
7. Og þannig fór það mína, því nakkru seinna um kvöld
þá niður sté sólin – og gyðja heimsins fjöld.
Þá fossinum hlíða sat meyjan eptir ein
að angum hniga tárin – hún gat hún fagra svein
8. Þá sólin gekk myrkvast, þá björk sé hún og hlíð

það besta oft er hverfult, því alstaðar er stríð.
og ástin hún er blind sem blíngast yfrið flýgur
en blikkar oftá helkaldri freistingar nál.

Klausi.

++ ++ ++

Til athugunar fyrir Klausa.

1. Þá höfuð beinir háls og standi fast,
Hálsinn sterka verður þú að beygja.
Þegar heimskis hark að Kerinn kast
Klausi minn – já fyr en þú munt deyja.
2. Því við heimsins ólar hefur ekt,
Ekki lengi – hrú með annan keri,
Hann hefir stundum skorta klassi vekt,
Og skadið Reikar-rétt sem ekkert væri.
3. Við ei skulum hrekkja okkur háls,
Úr húsum síðli, mjög er vont að detta,
Heiðbin verða munni ef fáðum kalt
Hana annir aldið skulum þetta.

Varúðar

Til athugunar fyrir asna.

++ ++ ++

1. Við skulum aldið hrygga okkur háls,
Að horfa á skamid það ei bætir lífið.
Freistum því að mikinn höfum mál,
Og megnum vel að hrekkja rauna kífið.
2. Þá munu okkar vegna yfrið vel,
og verða þeskir fyrir heimsins gola.
En þeir sem hugsast, hafa sálar þel
Klappa og skríða inn í hverja hola.
3. Hví fáðin haga kost við sig,
Þau hljóta að deyða hvern á sínu stundu.
En lág bilkan hinum rúðu sig
Sem hötuðu hagk og dofandi um grundu.
4. Ófram þú og ekki skoðum háls,
Augum mæni hálf en ekki niður
Þessa manneska vísk er engin hók,
Forleyndið, er bara hunda siður.

(Framhald)

„Hann var öðvaður."

++ + ++

Það var í hitan veðri síðari hluta dags, að eg var að reka hestana burt frá húsunum inn og var í vesta skapi yfir öll inni, því ef hann skamaði ekki fljótlega var eg nauðbeigður til að taka öll mín hross á hús og hey það fyrsta, en það vildi eg ekki gjöra fyr en í fulla hnefana. Hei varð litið upp og sá eg þá mann koma gangandi framan veginn, eg staðnæmdi við og beið eptir honum, þegar hann var rétt kominn til mín þekkti eg að þetta var hann Björn á Grund hann kom nú til mín í þessum svifum og heilsaði mér með kossi og þakkaði mér fyrir síðast. Eg sagði honum að koma blessuðum og sælum og bauð hann velkominn til mín á heimili, því við vorum beztu vinir, en hafði ekki séð í mörg ár síðan fyrir lagðar. Eg bauð honum staðinn að vera um nóttina, sem hann fúslega þáði. Að fréttum og af ferða lagi hans, talaði við alls ekki í hug að spyrja hann um það en við vorum komnir inn. Við snérum þá nest heim að bænum og þegar við vorum búnir að skifta af hestum snjónum, bað eg Björn að gjöra svo vel og koma inn í baðstofu. Þegar Björn var búinn að heilsa fólkinu og þá við sátu við eg mér að konu minni og fór að hvísla að henni hver komin væri, að eg hefði boðið honum að vera nóttina og nú yrði hún að framreiða það skásta sem til væri í kotinu handa honum.

Þegar hún var komin fram fór eg að hlæja á laumunni, sem vera að elmast og sagði þeim að þau yrðu að haga sér skikkanlega þar eð óþekktur maður væri kominn annars skylda eg kalla á hana „Grýla" en hún gæti látið þau í belginn einn. Þetta hræk þau mein hætta.

Þegar Björn var búinn að borða og hvílast í þessum hinni fór eg að spyrja hann frétta og hvert hann væri að fara; hann sagði mér það ekki, en það nemi eg skildi að segja hér enda er það alls ekki viðkomandi.

Þegar við Björn vorum búnir að spjalla saman dálítla stund, bað eg hann að koma með mér fram í stofu og þegar fram kom og Björn var búinn að fá sér sæti gekk að að skáp sem var í einu stofu horninu og tók úr því hornum fulla flösku og tvö staup setti staupin á borðið, helti í þau og bað Björn að gjöra svo vel, en hann afþakkaði; sagðist vera bindindismaður.

Þetta kom nokkuð flatt upp á mig því þegar eg setti til Björns þótti honum vín fremur gott, því neytti hann þess ekki nema í hófi.

Mér þótti þetta því nokkuð kynlegt að hann sem var hæfileikamaður skyldi vera kominn í bindindi. Hvað hafa hæfileikamenn með bindindi að gjöra? Það er engin hætta á því að þeir verði afdrykkjumenn eða einúl hafi skuldir á hæl á þá. Eg lét þessa skoðun mína í ljósi við Björn en hann var á allt annari skoðun og sagði: „Þeim líkist sem maðurinn neytir af því, þá hefir það ill á hrif á hann og langt frá að hinir sem kallaðir hæfileikamenn geti ekki

orðið of dugtíga menn, það mundi
líka að og þykki þann kapeinn og ekki
og gjarnan segja þeir hvernig það at-
vikaðist. Jeg sagði að mér þætti ósköp leyt að
fá að heyra það og bað þá Björn segja
sína á þessa leið.

Þá mannsk vísk upp í henni Sigríðar
dóttir hans þess gamla á Þórsi, sem þú
stendur inn með á og gekk og ætlaði burtið
á móti þú að það væri líkegast lausk
þeir mér leist í mesta lagi vel á hana
það var líka lausk, þá að hún væri
mer frá hverk, aðurtað var það allt í
sakleysi. Jú það var engin furða, þá
mér líkist vel á hana Rósu, það var
allra yndislegasta stúlka bæði fríð og
góð lag, með blá dreymandi augu
já þeim augum gleymi eg aldrei;
svo var það vorið sem þú fórst burt
og áreiðanlí að hann Sveinn Skúla
sem á Gili Aur bað hennar.

Karlsen gaði henni vald upp á til
handa og þótta, þó hann Sveinn var
ríkur, átti Gil og gott bú og land af
þessum mörgu góðu mönnum, en ekki var
þetta gjörð þó hanns, heldur arður sem
hann hafði fengið eptir foreldra sína
sem bæði dóu þá um veturinn.

Þegar Sveinn var búinn að taka
mál sitt vel upp í þeim gamla og hann
optar en einu sinni búinn að beita
honum stúlkunni, bjóst hann til að
fara af stað en sagðist koma aptur
brátt aftur, þá gaði þú gamli verið búinn
að tala um þetta við dóttir sína og
þá mælti upp í hana bera trúlofunina; við
Sigríður sagðist hann ekki tala í þetta
sinn, þess þyrfti engin þörf!!

Þegar Sveinn var farinn kallaði þú
gamli á dóttir sína fram í stofu og
bað að hún henni þetta fagnaðar evangelium

Þið megið til að
klappa yfir þessa opnu
þegar þið lesið sögurnar
því að eintóma
klögg og yfir hana þegar
ég var að minnast sögunna
í þetta blað, en að því er
Hann ekki við að senda lesend-
ur „Vilja“ annann pappír
inn og nenni heldur ekki að
skrifa upp blaðið, og alla þá
að þekka hana úr með eintóma
ég held það sé best að það sé
viðvíkandi sögunni.
Þeir verða að gá að því hvað
við ísmenningar, að það eru ekki
allar stúlkur góðar að Kenna, ekki
heldur alla illa í manns lífinu
bakkaði að Kenna, örðu að það sé
helmingur auk heldur allir dugleg-
menn sem eru vondir við vín
og onjóg sjálfgagt að hafsendar
maður verði að drykkja slarkara
Já bindindis menningi verð að gá
að því að spilla ekki sínum góða
málstað með ofsa sínum yfirgangi
og þeir verða að gá að því að koma
saungjarn leya fram gagn vart drykk-
og ekki sýk hafsendar mönnum
Jeg segi yður mig að ég er eng-
Bakkusar vinur og sé vel að hann
Kemur mörgu illu til leiðar, en þrátt
fyrir það hef ég hálfgerða skömm á bind-
indinu og er það af því að mér ofbýður
ofsi og ósiðar bindindis manna sé í lagi
í garð hafsendar manna sem þeir fyr-
dirfa að sem verstu menn sjáðrinnar
en sem í raun og veru eru sínir besta
og sýna mestann styrkleik með því
að þeir skjóma sjálfum sér án þess að
leggja hatur á frelsi sitt. Lengra ég ráð leyfð

Kelfur en ekki hvað eg ur yfir því hvað
hún væri lúnsom að geta eignast jafn
vkann og efni legann mann, þar sem
hún sjálf væri lítá fátæk. En Sig rún
var á öðru máli, sagði ekki hafa
mikið álit á Sveini, þó að hann
væri ríkur, það væri líka hörmung leg
lif hugsun að giftast annum eða gang
að með þeim manni en persónunni
sjálfri; hann væri líka hneigður fyrir
vín þótt hann drykki ekki mikið,
hefði ekki gott orð á sér og eftir hvað
að tala væri fremur lítið í hann
varið; sagði líka hafa séð á öðrum manni.
Nú var Jóni ganda nóg boðið, hann
bað hneftanum af alefli ofaní borðið
og sagði það er ekki til neins fyrir
þig að vera með þetta völ, þú skalt
engann annan eiga en Svein, þú
ekki að vera svo skynsom að sjá að
þér er veitt í þessu en ekki honum
og þér líka ekki að geta séð þetta mér
sjálfur og eg þú þér skyldi eg lít þess
og hvað þessu að sé fæinni á öðrum
manni viðurkur þá er hún auðvitað
ekki vanlegri en vaknsbóla sem hjúkar
niður öðru en við hana er klæðið og
og er viss um að þegar þú ert orðin
kona Sveins munu hera að elska
hann og virða. Að svo mæltu stökk
Jón gandi fram úr stólnum, en
Sigrún stóð eptir grátandi.
Nokkrum dögum seinna kom Svein
að vilja mágkonu sinni og var hann að
segja að Jón hefði ekki verið vinur
hans vel, því á hverjum degi hafði
hann haldið langa ræðu yfir dóttir
sinni og beðið hana eiginn valdsmann
ef hún gjörði ekki að vilja sínum, en
lægst þeir báðir að henni og endirinn varð

sá að hún bað Svein.
Nálægt miðja vetri skyldi brúðkaup
þeira, brúðurin var dóttir mjög en
brúðgumin þverk á máli, enda þekti hann
sig ei vel dugleya nedan í því að hann
vard ekki sjálf bjarga, það var byrjunin.
Sigrún var ordin kona Sveins, hún
hafði allt hann af blindri hlíðni við
föður sinn og þótt það sjálfri sér á altari
skyldurækninnar, hún gat ekki betur.
En það var af mér að segja að eg var
kátt hryggur og reiður, hryggur yfir
því að hafa látið það sigrúnu en reiður
við þá jarla því hegðun dygð hans
og hæversku og vo reyndi eg að glæpa
vannum minum í orðinu eldri Bakkusar
en það var til að gjöra illt verra.
Þannig hélt eg áfram að drekka allt
sumarið og fram á vetur, þá var
það einu sinni að eg var á ferð innanúr
Kaupstað í hvíðar veðri, eg var drukkinn
og lagðist þyrir á miðri leið og lá úti
um nóttina mig kól bæði á höndum
og fótum og lá eg lengi á eptir og
læknirinn vard að taka af mér tærnar
og fingurnar, það var brennimark
Bakkusar, síðan hef eg ekki smakkað vín.
"Hvernig fór hjóna band þeira Sveins og
Sigrúnar." spurði eg
"Já hvernig fór það." sagði Björn "Einsog
við var að búast hrapaðeya."
Þyrsta árið kom þeim vel saman, Sigrún
kunni vel að gæta skyldu sinnar að
hún um gekkst hann hlýðeya, hann
dáðst þá heldur ekki mikið. Svo
fór hann smátt og smátt að taka sér
dugleya í skaupinu þegar hann fór úr
húsi, kom þá vana leya fullur heim
og var þá með ónot við fólkið og sér í lagi
við Konuna, það kom jafnvel þyrir
að hann barði hana og lítla lítri var hann
við börnin, hann átta tvö

Þorgerður skapaði Sveins ógæfdisk mjög
mjer og mjer, hann vas farinn að drekka
heima þegar hann gat og að því skapi
versnadi altaf. Sigrúnar hann batt
bæði hana og skemmadi, sagði að það
hefði verið það mesta glappa skot að eiga
hana sem hana hefði rekið, það
vari aldrei í hana varið og svo framv.

Þá var það einn dag að hann fór fram
að Bakka til að finna Grím vini sinn
er hann var líkur með Þorgerði skapinu
og alltaf við konuna sína, þóttekki væri
hann alveg eins. Sveinn drakk sig
and ruglaðann og þegar heim kom
var einn og sá garmi vera komin í hann,
hann flaug á Sigrúnu, barði hana og dróg
á hárinu og traðkaði hana undir fótunum
það vald að taka hana af konunni. Sigrún
var nýstaðin upp frá barnsburði, þakka
var mjer en hún gott fólad, misþirmingin
alltaf og vonbrigðin eður hana í
í rúmið og að degi liðnum var hún
dáin. Fáum árum var hún jörðuð og
hafði Sveinn þá við og leya erfiðri Þorgerði
yðrunar merki þau er hann lýndi vera
þau að hann drakk sig blind fullann

Lík Sigrúnar freðlis víða og fékk þeir
ýmsa matarinn ein hvern þaka af, þeir
með hvaða hætti það hafði orðið og hafði
hann það á orði að taka það fyrir en
vinir Sveins hálfkuðu ov mjög hann
fyrir ýmsu manni að ekki vard neitt af
neinu, sögðu þeir að Sveinn hefði verið
ölvaður og ekki vitað hvað hann gerði.

Sveinn hafði ei nú ráðs konu og
þannig bjó hann í fjögur ár, en varla
kom sá dagur fyrir að hann drykki
ekki og seinast var það velt fyrir
jólin að hann fór inn í kaupstað og
gjörði ráð fyrir að koma heim um
hvelfið, en kom ekki, fólkið vard ekki

hvað um hann, því veðrið var gott
og svo hélt það að hann hefði ekki farið
af stað úr Reykjavík, því það kom
ekki á síðkastið fyrir að hann var lengi
í svo leiðis túrum. Daginn eftir hann
fóru menn Sveini erindann skammt
frá Gili, hann hafði lagst fyrir um
nóttina og liðið svo í brjóst, nema
kom brenni víns flaska lá hjá honum
hún hafði verið hans andlegi leiðtogi í
dauða stríðinu.

Lítla tíðar var sveinn jarðsettur, reða
presturinn gekk út á kirkjugarðinn hélt
og hve hræsnarlega menn væru misskildir
hver annan í þessu lífi, einnig gat
hann þess, að hinn látni myndi nú
vera kominn í hið fagra land lífsins
og ljóssins, þá samviskar við konuna
sína sálugu sem hann hefði virkt svo
mjög og nú gekk þau líkað saman

í eilífum friði og gleði. Það var ekki
hægt við drykkju skapinum þar.
Þú og jörð Sveins sál, var ekki vel
gjú berg upp bað, það hrökk ekki fyrir
skuldunum og gjörði börnin þeir á veg
úta. Hvað var nú orðið af mikla
auðnum sem hún gamli gortaði mest af
Hann var allur farinn fyrir víst.

Þá fóru þau Björn og var annað hvað
leyfa að heyra um eitt hvað, allt í einu
sprakk hann á limrur og sagði:

Hve lengi skyldi Bakkus verða skálkaskjól
og drykkja manna?

Hve lengi skyldi hann leiða bölvan yfir landslýð
Hve mörgum börnum konum og hvorna skyldi
hann enga eftir að nú hella?

Hve mörg hörð og illyrði skyldi hann enn eiga eftir
að fæla frá sér í fjós, og hve lengi skyldi vorða
hrjáð af þessari mannu á sjó og landi.

Hann var ölvaður." Hörður.

Það er nú orðið langt síðan
Þórginna kom út og verð eg fyrst að
biðja menn að taka ekki hart á mér fyrir
það og þeir eru líka ákaflar lítl alls, eg
hefi nú um fátt haft nóg að hugsa
þeir dagar sem reitningar og ýmislegt þar að
lúta og þeir í öðru lagi hefur ekk-
ert borist til mín af því gjörðum í
kaldi hér en nú, en úrslitur hefi eg
engann tíma haft til að semja
neitt, eg vonast nú til að það fari
heldur að líðna yfir Þórginnu okkar
þegar skammdegis myrkrið er nú um
garð gengið og hinir löngu útmánuðar
dagar fara í hönd, og get naumast
fundið þeir að dagar Þórginnu séu
þegar taldir optir þeim á hugga sem
virkist í hvorst vera virkjandi í hugum
manna með afram hald hans.

Virðingar fyllst.

Guðl. Björnsson